

ANTONI REIG

Una esquerra desorientada

La desaparició del món comunista, la globalització de l'economia i la revolució de la informació han produït en un breu espai de temps profunds canvis en tots els àmbits. Aquesta dinàmica accelerada obliga a adaptar les ideologies tradicionals als nous aires que penetren amb gran rapidesa en el món occidental. En aquest sentit, l'esquerra socialista està fent un esforç considerable, una reflexió profunda. perquè el fet és que es troba desorientada.

Els passats dies 20 i 21 de novembre es reunien a Florència els presidents dels Estats Units, Bill Clinton, i del Brasil, Fernando Henrique Cardoso, i els primers ministres de la Gran Bretanya, Tony Blair, Alemanya, Gerhard Schroder, França, Lionel Jospin, i Itàlia, Massimo d'Alema, seguint la idea del líder britànic el setembre del 1998 d'establir un diàleg transatlàntic dels progressistes perquè "quan Europa i Amèrica es parlen el món està millor". Els sis dirigents van tractar de la globalització i de les seves conseqüències expressant clarament les simpaties i les diferències existents. Jospin ho va resumir amb la frase: "Valors comuns, però camins diferents".

Ja fa temps que un seguit de líders socialistes europeus han fet intents de posar al dia la ideologia i la praxi política. Així, hem vist sorgir l'Olivera italiana, la Tercera Via anglesa i el Nou Centre alemany. S'han anat configurant unes esquerres liberals que cada dia es troben més lluny de les esquerres clàssiques. El model nord-americà del Partit Demòcrata és font d'inspiració per a una part important dels dirigents socialistes europeus, que estan dividits sobre el paper que han de representar l'estat i l'individu en la construcció del model democràtic solidari que cal oposar a les forces conservadores. Mentre Jospin parla de reforçar l'estat social i denuncia els riscos d'"un capitalisme químicament pur", Blair puntualitza que "sí a les regulacions, però sense obstaculitzar el mercat globalitzat. I, en el camp comercial, atenció a la possibilitat que les noves normes es transformin en mesures proteccionistes".

La nova esquerra liberal es planteja fins a quin punt pot avançar pel camí del liberalisme i les privatitzacions (menys estat i més mercat) sense perdre els seus suports tradicionals que l'han

portat al poder. Als EUA i la Gran Bretanya s'ha vist que la pèrdua de votants per l'esquerra és àmpliament compensada amb la conquesta de sectors socials moderats. Però aquest no sembla el cas d'Alemanya i d'Itàlia. A França, Jospin representa les dues cartes alhora: acontenta l'esquerra tradicional amb la llei de les 35 hores i fa camí per la via del liberalisme mantenint una política de privatitzacions.

Blair ha fet famosa la Tercera Via, a partir de les idees de Tony Giddens, però ara el nou ideòleg de moda sembla Charles Leadbeater, que diu que hem inventat un nou mètode per crear riquesa, basat no a fer productes tangibles sinó en les idees i en Internet i, d'acord amb aquesta anàlisi, opina que les actuals institucions estan superades i representen un obstacle pels nous temps. Cal, doncs, reformar les institucions perquè,

segons Leadbeater, "som revolucionaris en el pla científic i tecnològic però conservadors en el polític i institucional". Per això, la paraula que més fa servir Blair en els últims temps és "modernitzar", com a sinònim de reformar.

El sociòleg Ralf Dahrendorf, en un article al diari italià *La Repubblica*, deia que "la major part dels socialdemòcrates continentals conserven dins seua

idea que els seus partits tenen sobretot la responsabilitat d'ajudar els perdedors... i estan en contra del neoliberalisme". Tot i haver desenvolupat un seguit de polítiques socials, Blair es troba ideològicament més a prop de Clinton que de molts dels seus col·legues europeus, perquè posa en primer terme la creació de riquesa i en segon la seva distribució i afavoreix la iniciativa individual. De fet, els laboristes més esquerrans l'acusen de dur a terme una política neothatcherista encoberta.

L'actual conjuntura, caracteritzada per un llarg període de creixement econòmic i una disminució de l'atur, afavoreix aquest debat sobre el futur de l'estat del benestar i les polítiques de futur a aplicar sobre el paper de l'estat i el de l'individu. El socialisme, la socialdemocràcia europea, ha perdut certituds històriques i busca nous camins per adaptar-se als nous temps. El debat està obert i promet durar força temps.

Periodista i professor de la UAB

"El socialisme ha perdut certituds històriques i busca nous camins per adaptar-se als nous temps."